

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spillolja;

NFS 2017:5

Utkom från trycket
den 5 december 2017

beslutade den 12 oktober 2017.

Med stöd av 28 § förordningen (1998:941) om kemiska produkter och biotekniska organismer föreskriver¹ Naturvårdsverket följande.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller vid hantering av brandfarliga vätskor eller spillolja i cisterner ovan och i mark som rymmer mer än 1 m³ vätska samt rörledningar och slangledningar som är anslutna till sådana cisterner. Inom vattenskyddsområde gäller föreskrifterna för hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja.

Dessa föreskrifter gäller inte hantering som är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller som prövas inom ramen för en annan tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.

2 § Föreskrifterna innehåller krav på information till tillsynsmyndigheten och krav på sekundärt skydd.

3 § Vid hantering av brandfarliga vätskor som dessa föreskrifter gäller finns det även krav i föreskrifter meddelade av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.

2 kap. Definitioner

1 § I dessa föreskrifter har följande ord och uttryck nedan angiven betydelse:
brandfarlig vätska: vätska som har en flampunkt som inte överstiger 100° C
cistern: behållare, med tillhörande utrustning för vätska där trycket ovanför vätskeytan är högst 0,5 bar eller inte understiger atmosfärtrycket med mer än 0,0065 bar.

cistern i mark: cistern helt eller delvis under markytan.

cistern ovan mark: cistern helt ovanför markytan

---

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

dubbelmantlade rör- eller slangledningar: en ledning tillverkad av två lager stål eller annat material som är beständigt mot brandfarliga vätskor eller spilloljor och som skyddar mot läckage samt larmar vid läckage

flampunkt: den lägsta temperaturen vid vilken en brandfarlig vätska kan antändas.

hantering: uttrycket har samma betydelse som enligt 14 kap. i miljöbalken

invallning: en yta under tak, eller motsvarande som förhindrar regnvatten från att ansamlas, som är ogenomsläpplig och fångar in den förvarade vätskan och saknar anslutning till avlopp och som förhindrar spill och läckage från att spridas vidare till omgivningen

sekundärt skydd: skydd mot läckage och överfyllnad

Anm för rörledningar och slangledningar är dubbelmantling en typ av sekundärt skydd

rörledningar i mark: rörledning helt eller delvis under markytan

rörledningar ovan mark: rörledning helt ovanför markytan

spillolja: samma definition som i avfallsförordningen (2011:927)

tillsynsmyndighet: den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, Forsvarsinspektören för hälsa och miljö eller länsstyrelsen

vattenskyddsområde: mark- eller vattenområde som med stöd av miljöbalken fastställts till skydd för en grund- eller ytvattentillgång eller områden för vilka myndighetsföreskrifter har meddelats, samt områden som fastställts med stöd av motsvarande äldre bestämmelser.

3 kap. Information till tillsynsmyndigheten

1 § Den som avser att installera en cistern enligt 1 kap. 1 § ska senast fyra veckor innan installationen påbörjas eller hanteringen inleds skriftligen informera tillsynsmyndigheten om detta.

Kopia på utförda kontroller, även periodiska kontroller, som utförts enligt föreskrifter meddelade av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, ska ges in till tillsynsmyndigheten.

4 kap. Krav inom vattenskyddsområde

1 § Cisterner i och ovan mark enligt 1 kap. 1 § i dessa föreskrifter samt rörledningar och slangledningar ska ha ett sekundärt skydd inom vattenskyddsområde.

Cisterner ovan mark ska ha sekundärt skydd i form av invallning. Rörledningar och slangledningar ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd. Undantag från kravet gäller dock för cisterner med tillhörande ledningar i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt, om inte tillsynsmyndigheten anger annat.

Rörledning i byggnad får inte dras i eller under golv, utan ska förläggas väl synlig.

2 § Det är förbjudet att hantera mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor inom de delar av ett vattenskyddsområde som betecknas som vattentäktzon, primär (inre) skyddszon och sekundär (yttre) skyddszon utan sekundärt skydd enligt 4 kap. 1 §.

Om ett vattenskyddsområde inte har indelats i zoner gäller förbudet mot hantering utan sekundärt skydd inom hela vattenskyddsområdet.

3§ Invallningen ska rymma cisternens innehåll. För flera cisterner i en invallning ska invallningen rymma den största cisternens volym + 10 % av övriga cisterners totala volym.

4 § Det sekundära skyddet ska vara tätt och hållbart och det ska vara utformat så att kontroll är möjlig.

5 § Vid påfyllningsrör för cistern inom vattenskyddsområde ska skylt med texten **"VATTENSKYDDSSOMRÅDE"** vara uppsatt. Skylten ska vara väl synlig och av varaktig beskaffenhet.

Skylten ska även innehålla följande information:

- Fastighetsbeteckning
- Adress
- Volym
- Högsta fyllningsflöde
- Innehåll

6 § Om vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter innehåller strängare krav än dessa föreskrifter gäller de kraven.

5 kap. Ansvar

1 § Bestämmelser om ansvar vid överträdelse av dessa föreskrifter finns i 29 kap. miljöbalken. Bestämmelser om miljöstraffsavgifter finns i förordningen (2012:259) om miljöstraffsavgifter.

2 § Då det finns anledning att misstänka att mark- eller vattenområde blivit förorenat ska tillsynsmyndigheten omedelbart underrättas. Ansvarig för att underrättelse sker är den som hanterar brandfarliga vätskor eller spillolja enligt 1 kap. 1 § i dessa föreskrifter.

6 kap. Cisterner och rörledningar som tas ur bruk

1§ Cistern och rörledning som tas ur bruk ska tömmas och rengöras. Verksamhetsutövaren ska informera tillsynsmyndigheten om cistern som tagits ur bruk så att tillsynsmyndigheten kan bestämma hur cisternen bör omhändertas.

7 kap. Undantag i enskilda fall

1§ Tillsynsmyndigheten får i enskilda fall och om det finns synnerliga skäl medge undantag från kraven i dessa föreskrifter.

Övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder ikraft den 1 juli 2018, då Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24 om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor upphör att gälla.

NFS 2017:5

2. Kraven på information till tillsynsmyndigheten gäller inte för de cisterner och rörledningar som har installerats före ikraftträdandet och som inte omfattades av krav på information till tillsynsmyndigheten innan installation enligt tidigare bestämmelser.

3. För cisterner och rörledningar som har installerats före ikraftträdandet, som inte omfattades av krav på sekundärt skydd enligt tidigare bestämmelser och om krav på sekundärt skydd införs eller ändras genom dessa föreskrifter, ska verksamhetsutövaren senast den 1 januari 2022 ha installerat sekundärt skydd.

Meddelade undantag som avser sekundärt skydd gäller till den i respektive beslut angivna tidpunkten för upphörande och i annat fall längst till och med den 1 januari 2022.

4. Cisterner och rörledningar som genomgått kontroll enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24 ska fortsättningsvis följa Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrifter om cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor med början då den sista kontrollterminen enligt de upphävda föreskrifterna NFS 2003:24 har löpt ut.

Naturvårdsverket

KERSTIN CEDERLÖF

Rikard Janson
(Klimatavdelningen)